

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ
З ПИТАНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
про результати соціологічного опитування
«Якість вищої освіти, викладання освітніх компонентів
та освітнього середовища НФаУ»
освітньо-професійної програми «Лабораторна діагностика»
(ступінь вищої освіти – бакалавр)»

У червні 2024 року з метою оцінки рівня задоволеності здобувачів вищої освіти якістю викладання освітніх компонентів, якістю освітньої програми та освітнього середовища НФаУ Науково-методичною лабораторією з питань фармацевтичної освіти проведено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Лабораторна діагностика» (ступінь вищої освіти – бакалавр).

В опитуванні взяли участь 57 здобувачів вищої освіти 1-4 року навчання (92% від генеральної сукупності, N=62), денної форми здобуття освіти. Опитування проводилося у дистанційній формі із застосуванням Google-форм. Респондентам необхідно було дати відповіді на питання відкритого та закритого типу щодо різних аспектів освітнього процесу та умов освітнього середовища у НФаУ. Також здобувачам вищої освіти було запропоновано висловити свою думку щодо якості викладання освітніх компонентів, що вони вивчали у весняному семестрі 2023-24 н.р., а саме:

1. Акушерство та гінекологія з оцінкою результатів досліджень	6. Гістологія, цитологія та ембріологія
2. Аналітична хімія та техніка лабораторних робіт	7. Деонтологія в медицині та догляд за хворими
3. Англійська мова	8. Епідеміологія
4. Внутрішня медицина з оцінкою результатів досліджень	9. Загальна хірургія
5. Гігієна з гігієнічною експертизою	10. Інфекційні хвороби з оцінкою результатів досліджень

11. Клінічна лабораторна діагностика	18. Оториноларингологія з оцінкою результатів досліджень
12. Клінічна хімія	19. Охорона праці
13. Лабораторні основи. Інтерпретація результатів досліджень	20. Педіатрія з оцінкою результатів досліджень
14. Медична біологія	21. Правознавство
15. Медична інформатика	22. Психіатрія та наркологія з оцінкою результатів досліджень
16. Мікробіологія, вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою	23. Фізичне виховання
17. Онкологія з оцінкою результатів досліджень	24. Фізіологія
	25. Філософія, етика та естетика
	26. Хірургія з оцінкою результатів досліджень

Загальна оцінка освітньої програми здобувачами вищої освіти

Учасники опитування вважають, що зміст освітньої програми, за якою вони навчаються, цілі та результати навчання *відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності* (середній показник – 4,52 за п’ятибальною шкалою) та навчання за програмою *в цілому сприятиме розвитку соціальних навичок – soft skills* (здатність працювати в команді, адаптації та дії в новій ситуації, креативність, комунікативні та організаторські навички, особистісний розвиток і ерудованість) – середній показник 4,26 за п’ятибальною шкалою.

Здобувачі вищої освіти зазначають, що навчаючись за програмою, вони мають можливість формувати та реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію через: вибір освітніх компонентів вільного вибору за власним інтересом, можливість впливати на більш детальний розгляд теми в рамках курсу, участь у науково-дослідницькій діяльності, вибір тематики наукових досліджень, можливість залучення до міжнародної академічної спільноти, участь у діяльності органів студентського самоврядування, в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми (табл. 1).

Таблиця 1

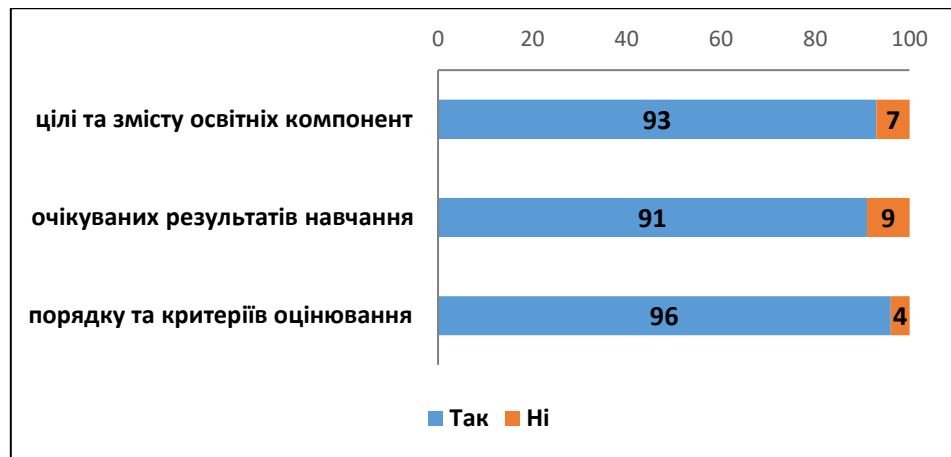
Розподіл відповідей на питання «Оцініть, в якій мірі Ви можете реалізовувати свою індивідуальну освітню траєкторію в НФаУ за окремими характеристиками?», %

№	Характеристики	є можливість	не має можливості	важко відповісти
1	Вибирати освітні компоненти вільного вибору за власним інтересом	95	-	5
2	Брати участь у науково-дослідних проєктах, конференціях, конкурсах	82	5	13
3	Впливати на вибір тематики наукових досліджень	84	-	16
4	Можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у наукових/освітніх проєктах)	68	14	18
5	Впливати на більш детальний розгляд теми, в якій Ви були б зацікавлені, в рамках курсу	88	-	12
6	Брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми	84	6	10
7	Брати участь у діяльності органів студентського самоврядування	80	5	15
8	Здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час	67	19	14
9	Навчатися одночасно за декількома освітніми програмами / у декількох закладах вищої освіти	54	26	20

Оцінка здобувачами вищої освіти організації освітнього процесу

Результати опитування показали, що переважна більшість здобувачів вищої освіти, що навчаються за програмою, володіє такою інформацією про освітні компоненти, як *ціль та зміст, очікувані результати навчання за освітньою компонентою, порядок та критерії оцінювання* (в середньому 93% респондентів) – рис.1.

Отримані дані свідчать про те, що в цілому здобувачі вищої освіти скоріше задоволені *організацією освітнього процесу та якістю викладання освітніх компонент* (середній бал 4,29 серед усіх характеристик за всіма освітніми компонентами). В табл. 2 представлені середні бали за характеристиками, що оцінюються.

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів на питання «Чи володієте Ви інформацією щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання» (середні показники за всіма освітніми компонентами), %

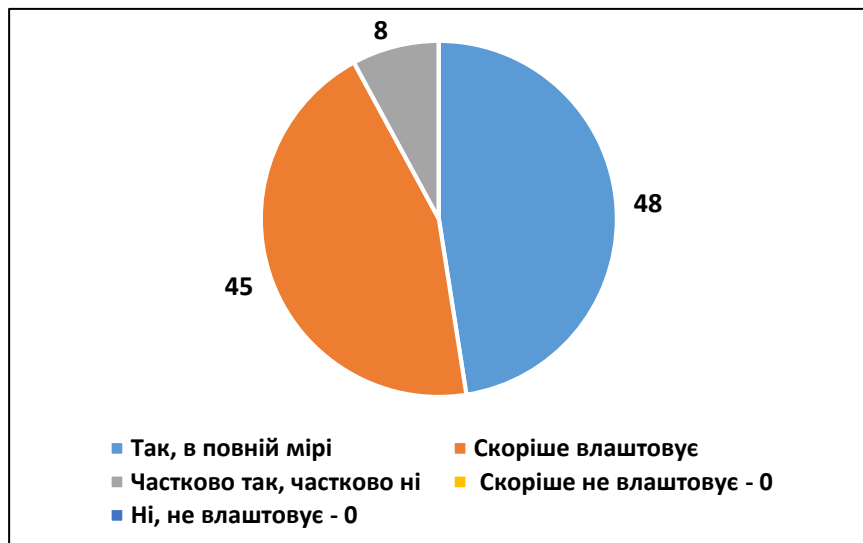
Таблиця 2

Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу за характеристиками (за п'ятибальною шкалою¹)

№	Характеристика	Середнє
1	Форми контролю знань	4,58
2	Зрозумілість процедур повторного проходження контрольних заходів	4,42
3	Об'єктивність оцінювання контрольних заходів	4,40
4	Вчасність та доступність інформації про форми контролю знань та критерії оцінювання	4,36
5	Забезпеченість навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники тощо)	4,30
6	Організація навчання у період воєнного стану	4,28
7	Зміст і структурування навчального матеріалу освітніх компонентів	4,23
8	Рівень якості викладання освітніх компонентів в цілому	4,23
9	Форми і методи навчання	4,21
10	Обсяг часу, що виділяється на вивчення освітніх компонентів	4,15
11	Визначення часу на засвоєння освітніх компонент (семестр, рік навчання)	4,08
Середнє		4,29

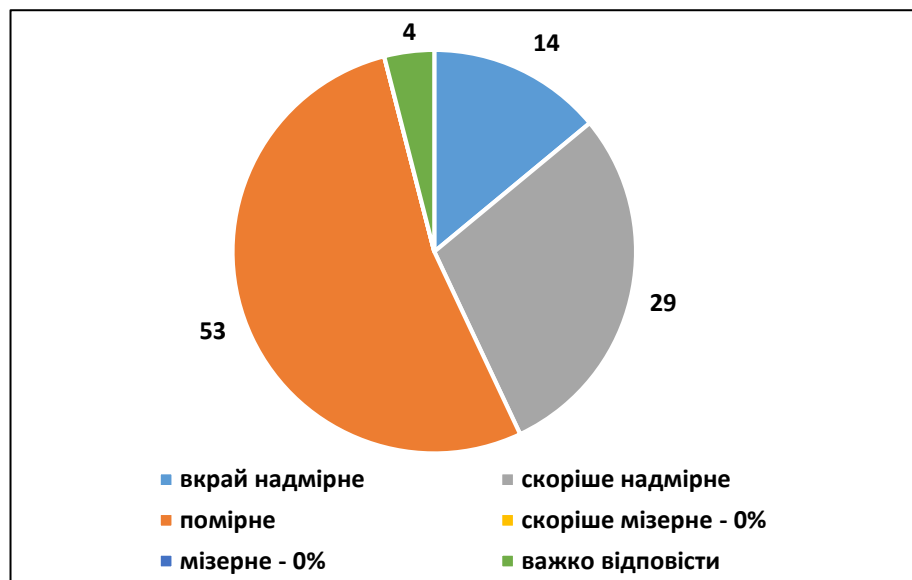
Здобувачів вищої освіти (93%) освітньої програми «Лабораторна діагностика» влаштовує процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір – рис. 2.

¹ Аналізується відповідно до рівнів: $\geq 4,5$ – «задоволений», $\geq 3,5$ і $< 4,5$ – «скоріше задоволений», $\geq 2,5$ і $< 3,5$ – «частково задоволений, частково ні», $\geq 1,5$ і $< 2,5$ – «скоріше не задоволений», $< 1,5$ – «незадоволений».

Рис. 2. Розподіл відповідей на питання «Чи влаштовує Вас процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір?», %

Близько половини опитаних здобувачів вищої освіти оцінює *власне навчальне навантаження* як помірне, 29% респондентів вважає його скоріше надмірним (рис. 3).

Рис. 3. Оцінка здобувачами вищої освіти рівня власного навчального навантаження (розподіл відповідей), %

Серед учасників опитування 84% вже проходили практичну підготовку або проходять зараз відповідно до навчального плану. Ці здобувачі вищої освіти *скоріше задоволені організацією практичної підготовки* (4,38 за

п'ятибальною шкалою) та власним рівнем розвитку компетентностей, здобутих під час практики (4,3).

Результати опитування показали, що, на думку здобувачів вищої освіти, *рівень професійної майстерності викладачів освітньої програми «Лабораторна діагностика»* можна оцінити як високий – середній бал² 4,66 за п'ятибальною шкалою (табл. 3).

Таблиця 3

Оцінка здобувачами рівня професійної майстерності викладачів (за п'ятибальною шкалою)

№	Характеристика	Середній бал
1	Застосування інноваційних методів викладання, дистанційних технологій навчання	4,72
2	Доброчинність і тактовність зі здобувачами вищої освіти	4,69
3	Зрозумілість і доступність викладання матеріалу	4,67
4	Вміння викликати і підтримувати інтерес до освітнього компонента	4,62
5	Підтримка вміння здобувача вищої освіти самостійно вчитися і водночас забезпечення його супроводу	4,60
Середнє		4,66

Оцінки рівня задоволеності різними аспектами освітнього процесу були доповнені відповідями учасників опитування на відкритті питання анкет оцінки якості викладання освітніх компонентів: *«Що найбільше сподобалося під час вивчення освітнього компонента?»*, *«Що не сподобалося і що можна змінити?»*.

Більшість відповідей респондентів була пов'язана з позитивними враженнями, а саме: професійна майстерність викладачів, форми і методи викладення матеріалу, ставлення викладача до здобувачів вищої освіти, також сподобалися самі освітні компоненти та їхній зміст.

Серед найбільш поширених пропозицій покращення можна виділити: збільшити обсяг годин, що виділяється на вивчення профільних освітніх компонентів, збільшити кількість практичних занять.

² Середній бал – розраховане зважене середнє, що аналізується відповідно до рівнів: середній бал $\geq 4,5$ – високий рівень, ≥ 4 і $< 4,5$ – вище середнього, ≥ 3 і < 4 – середній, ≥ 2 і < 3 – нижче середнього, ≥ 1 і < 2 – низький рівень.

Оцінка освітнього середовища й механізмів підтримки у НФаУ

В межах оцінки освітнього середовища здобувачі вищої освіти відповіли на питання щодо інформаційних ресурсів університету, академічної доброчесності, механізмів підтримки у вирішенні проблемних ситуацій. Більшість опитаних зазначає, що інформація щодо освітніх програм, освітнього процесу, науково-дослідної роботи, роботи деканатів та підрозділів, міжнародної діяльності, позанавчальної діяльності представлена на *Інтернет-ресурсах університету у достатньому об'ємі* (в середньому 91% вважають наявну інформацію достатньою). Також здобувачі вищої освіти даної освітньої програми мають доступ до навчально-методичної літератури, які надає *Наукова бібліотека університету* (скоріше задоволені можливостями доступу – 4,36 за п'ятибальною шкалою).

Більшість здобувачів вищої освіти (92%), що брали участь в опитуванні, *ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності*, що діють у НФаУ. За результатами дослідження в середньому 91% здобувачів вищої освіти у період навчання в НФаУ жодного разу не стикалися з порушеннями академічної доброчесності та не здійснювали їх.

За даними дослідження 67% опитаних за час навчання у НФаУ хоча б один раз стикалися з проблемними ситуаціями. Найчастіше проблеми, що виникали, були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з особистим життям і труднощами у навчанні (табл. 4).

Респонденти в цілому скоріше задоволені *дієвістю процедури реагування на скарги та врегулювання конфліктних ситуацій* – 4,34 за п'ятибальною шкалою. Згідно результатів опитування здобувачі вищої освіти скоріше задоволені рівнем *організаційної та консультативної підтримки, що їм надається деканатом, викладачами та працівниками кафедр, рівнем інформування щодо університетських подій, рівнем психологічної, соціальної підтримки та допомоги у працевлаштуванні* (табл. 5).

Таблиця 4

**Проблемні ситуації, з якими стикалися здобувачі вищої освіти за час навчання у
НФаУ, %**

№	Проблемні ситуації	%
1	Складність поєднання навчання в університеті та роботи	59
2	Проблеми, пов'язані з особистим життям (сім'я, любов, друзі)	33
3	Труднощі у навчанні, велике навантаження	27
4	Труднощі у професійному самовизначенні, невпевненість у правильності вибору професії, спеціальності	12
5	Проблеми соціально-психологічній адаптації до навчання в університеті	12
6	Конфліктні взаємовідносини з викладачем	6
7	Конфлікти, пов'язані з процедурою проведення контрольних заходів або їх результатами	4
8	Конфліктні ситуації в групі або з іншими здобувачами вищої освіти	-
9	Вимагання коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ для допуску, складання заліку або іспиту, покращення успішності з дисциплін.	-
10	Дискримінація (за статтю, національною або расовою приналежністю тощо)	-
11	Конфліктні взаємовідносини з деканатом	-
12	Корупція, хабарництво	-
13	Сексуальне домагання	-

Таблиця 5

**Оцінка рівня задоволеності респондентів існуючими в НФаУ механізмами підтримки
здобувачів вищої освіти (за п'ятибальною шкалою)**

Напрямок підтримки	Середнє
Інформаційна підтримка (забезпечення навчально-інформаційними матеріалами і відкритим доступом до регламентуючих документів освітньої програми)	4,54
Організаційна та консультативна підтримка (співробітниками деканату, кафедр, підрозділів університету)	4,43
Підтримка здобувачів вищої освіти у працевлаштуванні та сприяння кар'єрному старту	4,32
Психологічна підтримка (психологічна служба НФаУ)	4,21
Соціальна підтримка (матеріальна допомога, юридична консультація)	4,07

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:

1. За результатами дослідження можна зробити висновок, що здобувачі вищої освіти задоволені якістю освітньо-професійної програми «Лабораторна діагностика» (ступінь вищої освіти – бакалавр) та освітнього середовища НФаУ.

2. На думку здобувачів вищої освіти, зміст освітньої програми, її ціль та очікуванні результати навчання в цілому відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності та навчання за програмою скоріше сприяє розвитку soft skills.

3. Здобувачі вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, володіють необхідною інформацією про цілі та зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання освітніх компонентів. В цілому вони задоволені організацією освітнього процесу та рівнем досягнутих знань, практичною підготовкою, високо оцінюють рівень професійної майстерності науково-педагогічних працівників.

4. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, ознайомлені з політикою академічної доброчесності в університеті та більшість з них її дотримується.

5. Здобувачі вищої освіти задоволені механізмами підтримки, що діють в університеті (організаційна, інформаційна, психологічна та інші напрями підтримки). За час навчання у НФаУ найчастіше здобувачі стикалися з проблемними ситуаціями, що були пов'язані з складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з особистим життям і труднощами у навчанні.

Заступник директора ННПФ
– завідувач НМЛ з
фармацевтичної освіти, доц.

Ольга ГЕРАСИМОВА